

УДК 378.091.12.011.3-051:005.336.2

Наталія Голота

ORCID iD 0000-0003-3748-753X

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри педагогіки та психології
Педагогічного інституту,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
бульвар І. Шамо, 18/2, 02154 Київ, Україна,
n.holota@kubg.edu.ua

Антоніна Карнаухова

ORCID iD 0000-0001-6476-8084

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри педагогіки та психології
Педагогічного інституту,
Київський університет імені Бориса Грінченка,
бульвар І. Шамо, 18/2, 02154 Київ, Україна,
a.karnaukhova@kubg.edu.ua

ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПАРТНЕРСЬКОЇ ВЗАЄМОДІЇ МІЖ УЧАСНИКАМИ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

У статті проаналізовано поняття «готовності» майбутніх педагогів до здійснення професійної діяльності; дано визначення поняття готовності майбутніх педагогів до організації педагогічного партнерства у закладах освіти; схарактеризовані основні інтерактивні технології та методи, необхідні для формування готовності у майбутніх педагогів до організації педагогічного партнерства в процесі викладання педагогічних дисциплін. Обґрунтовано використання інтерактивних технологій та методів у практичній діяльності, що свідчить про доцільність системного та творчого застосування у контексті успішного виконання семінарських, практичних та лабораторних занять з дисциплін «Педагогічне партнерство» і «Дидактика початкової школи».

Ключові слова: готовність; інтерактивні технології; майбутні педагоги; педагогічне партнерство; педагогічні дисципліни.

<https://doi.org/10.28925/1609-8595.2020.2.5>

Постановка проблеми. Незважаючи на численні дослідження, проблема формування у майбутніх педагогів готовності до професійної діяльності залишається актуальною. На сьогодні, згідно з Концепцією Нової української школи (2017), надзвичайно важливим аспектом професійної діяльності педагога є організація педагогічного партнерства з різними суб'єктами освітньої діяльності (с. 8). Тому особливої актуальності набуває формування готовності майбутніх педагогів до організації педагогічного партнерства у закладах дошкільної та початкової освіти в процесі навчання, зокрема вивчення педагогічних дисциплін.

Актуальність нашого дослідження визначається протиріччями, які сьогодні існують: між потребою суспільства в висококваліфікованих фахівцях у сфері освіти та недостатньою розробленістю теоретичних та методичних засад формування готовності майбутніх педагогів до організації педаго-

гічного партнерства в освітньому процесі закладу вищої освіти; між можливостями педагогічного процесу професійної підготовки в закладах вищої освіти в контексті формування готовності студентів до педагогічного партнерства та недостатнім використанням цього потенціалу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значимо, що проблема формування готовності у майбутніх педагогів до здійснення професійної діяльності завжди перебувала в полі зору багатьох дослідників.

У наукових джерелах феномен готовності розглядають по-різному: як установку на певну діяльність (В. Петровський, К. Платонов); як здібність особистості до відповідної діяльності (Б. Аманьєв, С. Рубінштейн); як взаємозв'язок психічних особливостей та особистих якостей, що забезпечує високу результативність у процесі діяльності (П. Жильцов) та ін.

Наукові доробки О. Абдуліної, В. Бондаря, М. Дьяченко, О. Дубасенюк, Н. Кічук, Л. Канди-

бович, О. Мороз, В. Сластьоніна дозволяють резюмувати, що саме стан готовності особистості до виконання професійно-педагогічної діяльності забезпечує не тільки її ефективність, але й можливість подальшого вдосконалення.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Аналіз досліджень з означеної проблеми свідчить про те, що, незважаючи на численні дослідження щодо готовності майбутнього педагога до здійснення професійної діяльності, особливості підготовки майбутніх педагогів саме до організації педагогічного партнерства в освітньому процесі закладу вищої освіти ще не набули достатнього висвітлення. Обраний напрям дослідження відповідає тематиці науково-дослідної теми кафедри педагогіки та психології Педагогічного інституту Київського університету імені Бориса Грінченка.

Мета статті: здійснити теоретико-практичний аналіз особливостей формування готовності у майбутніх педагогів до організації педагогічного партнерства в процесі викладання педагогічних дисциплін.

Завдання:

- визначити зміст поняття «готовність майбутніх педагогів до організації педагогічного партнерства в закладах освіти»;
- розкрити технології та методи формування готовності у майбутніх педагогів до організації педагогічного партнерства на матеріалі змістового модулю «Педагогічне партнерство» та дисципліни «Дидактика початкової школи».

Теоретичні основи дослідження. Сучасна дошкільна та початкова освіта зазнають системних змін у структурі та змісті освітнього процесу, що детермінує нову роль педагога: він стає фасилітатором, співтворцем індивідуальної освітньої траєкторії дитини. Насамперед, це спрямованість на демократизацію взаємовідносин педагога та дитини, що відображається в нових умовах організації освітнього процесу: створення сприятливої атмосфери співробітництва, зниження монологічного викладу матеріалу та дублювання інформації, яка може бути отримана з доступних джерел і переходу до діалогованого спілкування з дітьми, інтенсифікації впровадження в освітній процес сучасних технологій і методів навчання, які дають можливості для розкриття творчої особистості, розвитку ініціативи, активізації пізнавально-навчальної діяльності дитини.

У філософському енциклопедичному словнику (1999) поняття «готовність» розглядається як цілісна інтегральна характеристика суб'єкта діяльності, прояви якої пов'язані з широким спектром «суб'єктивних сил» (с. 78). В українському педагогічному словнику поняття «готовність» розуміється як «стан і властивість готового, а термін «готовий» означає «той, хто приготувався до чого-небудь» (Гончаренко, 1997, с. 129).

Аналіз психологічних та педагогічних джерел дозволяє констатувати, що поняття «готовність» розглядається у багатьох аспектах: категорія теорії діяльності, тобто певний стан особистості, підготовленої до діяльності (О. Бондарчук, О. Ростунов); результат процесу професійної підготовки фахівця у вищому навчальному закладі (Ю. Поваренков, Н. Пов'якель); активний стан особистості в діяльності (П. Шавір); певний стан свідомості майбутнього фахівця в ситуації відповідальних професійних дій чи підготовки до них (В. Семиченко, З. Решитова); цілісне поєднання всіх сторін особистості – пізнавальної, емоційної, мотиваційної (Н. Антонова, А. Деркач); суб'єктивний стан особистості, що вважає себе здатною і підготовленою до певного виду діяльності (Л. Суботіна, О. Хрущ-Ріпська).

Таким чином, можемо зробити висновок про те, що готовність до діяльності – це активно-дієвий стан особистості, мобілізація її сил для виконання будь-якого завдання. На стан психологічної готовності впливають конкретні зовнішні та внутрішні умови, в яких здійснюється діяльність: зміст завдань; ступінь складності; новизна; творчий характер; особливості стимулювання діяльності; мотивація; прагнення до досягнення результату; оцінка ймовірності його досягнення; самооцінка власної підготовленості; попередній психічний стан; уміння контролювати і регулювати рівень готовності; уміння самоналаштуватися, створювати оптимальні внутрішні умови для майбутньої діяльності.

Отже, резюмуючи вищесказане, поняття «готовність» визначається як: установка на певні форми реагування; усвідомлення завдання; модель ймовірної поведінки; визначення оптимальних способів діяльності; оцінка своїх можливостей у їх співвідношенні з майбутніми труднощами і необхідністю досягнення певного результату. За визначенням М. Ковальчук (2017), «готовність, як особливий стан прояву особистості розглядається у взаємозв'язку з установкою. Остання визначає стійкість і напрям діяльності в динамічних умовах. Установка особистості – це зайнята нею позиція, яка виражається у мобільності й готовності до діяльності, спрямованої на здійснення поставлених цілей та задач» (с. 53).

У контексті нашого дослідження викликають інтерес наукові доробки Джерома Брунера (1962) про основні підходи до визначення системи педагогічних дій, умов та якостей педагога. У його дослідженнях зазначені пропозиції щодо готовності до навчання, придатності до педагогічної професії, її функцій, умов (с. 37). Однією з головних ідей педагогічної творчості науковця є його погляд на дитину як на активного суб'єкта пізнавальної діяльності, дослідника навколишнього світу, що, загалом є однією із засад педагогічного партнерства – вчитель має бути співтворцем, співучасником дитини у побудові її світу, її освітньої траєкторії.

Змістовий аналіз наукових джерел дає нам можливість визначити поняття «готовність» як складне багаторівневе утворення, якому притаманна усталена структура якостей та здібностей особистості, що реалізуються в діяльності.

Особливості фахової підготовки педагогів до організації педагогічного партнерства в процесі аудиторних занять. На сучасному етапі розвитку вітчизняної системи освіти педагогічне партнерство у двох суміжних ланках освіти розглядається як можливість забезпечення ефективної комунікації між усіма суб'єктами освітнього процесу та водночас як визначальний елемент забезпечення якості освіти дітей дошкільного віку та молодших школярів. У Концепції Нової української школи (2017) зазначено, що запорукою її успіху є тісна співпраця з батьками, громадами та підтримка з їхнього боку (с. 16).

Слід зазначити, що в процесі педагогічної практики студенти зустрічаються з протиріччями організації педагогічного партнерства: з одного боку, реалії суспільства й вимоги сучасної системи освіти визначають його необхідність, важливість суб'єкт-суб'єктної взаємодії між усіма учасниками освітнього партнерства: адміністрацією, педагогічним колективом, батьками, вихованцями, учнями. Водночас в реаліях сьогодення організація освітнього процесу з дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку роль педагога залишається провідною. Насамперед це визначається віковими особливостями дітей. Крім того, спілкуючись з вчителями, вихованцями (учнями) та батьками, студенти помічають, що багато педагогів не можуть налагодити педагогічне партнерство з іншими учасниками освітнього процесу, спираючись на його визначальні характеристики: конструктивність у взаємодії, досягнення спільної мети за умов забезпечення рівності у правах та обов'язках сторін, розподіленого лідерства.

За визначенням О. Ковшар, М. Бадіци, К. Суятинової (2019), педагогічне партнерство трактується як зрозумілий розподіл функцій, взаємне делегування та дотримання прав та обов'язків сторін педагогічної взаємодії. Найефективнішою формою педагогічної взаємодії, зазначають науковці, є освітня співпраця. Ми суголосні з їх думкою, що тільки в суб'єкт-предметному діалозі взаємодія стає можливою, що детермінує позитивні зміни особистості. Саме партнерська взаємодія створює більш сприятливі умови для формування особистості (с. 4557).

Таким чином, спираючись на сутнісні характеристики педагогічного партнерства, сам процес підготовки майбутніх педагогів до його організації у закладах освіти розглядається нами як співпраця, партнерська взаємодія усіх учасників освітнього процесу, надання студентам можливості проектувати власні технології залучення батьків, громад

до освітнього процесу. Цей процес неможливий без певних методів, засобів та технологій, які ми використовуємо під час вивчення змістового модулю «Педагогічне партнерство» інтегрованого курсу «Педагогіка» для студентів 1–2 курсу спеціальності «Дошкільна освіта», освітній рівень: перший (бакалаврський) та майбутніх вчителів початкових класів під час вивчення дисципліни «Дидактика початкової школи» для студентів 1–3 курсу спеціальності «Початкова освіта», освітній рівень: перший (бакалаврський). Нам імпонує думка Н. Батченко (2018) щодо оптимізації співвідношення практичної та теоретичної складових навчання студентів, необхідність введення в освітній процес розв'язування педагогічних задач, моделювання педагогічних ситуацій, навчальних ділових ігор, ігрового проектування, імітаційних вправ тощо (с. 63).

На лекційних, семінарських, практичних та лабораторних заняттях з цих дисциплін нам важливо, щоб студенти не лише засвоїли процесуально-технологічні інструменти для організації пізнавальної та творчої діяльності дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, але й усвідомили, як саме суб'єкти освітнього процесу змінюються в процесі педагогічного партнерства: дитина формується як особистість за результатами єдності та синхронізації виховних впливів; батьки починають глибше розуміти не лише особливості організації освітнього процесу в закладі дошкільної освіти та початковій школі, але й особливості розвитку власної дитини, що призводить до більш відповідального виховання дитини вдома, а інколи – змінюють погляди на виховання та потреби навчальної діяльності власної дитини, змінюють виховні або соціальні установки, які транслюють їй. Вчителі мають можливість застосовувати знання та інтереси батьків в освітньому процесі, більше дізнатися про своїх учнів.

Разом з тим, для переважної більшості студентів, які здобувають освіту за спеціальностями «Дошкільна освіта» та «Початкова освіта», залишається відкритим питання: а що ж саме передбачає педагогічне партнерство насамперед в контексті взаємодії з вихованцями (учнями). У процесі проведеного нами дослідження було виявлено, що деякі студенти (9%) висловлювали занепокоєння: а чи не буде педагогічне партнерство за суттю сприйматися дітьми як загравання з ними? Під час проведення навчальних занять з дисципліни «Педагогічне партнерство», ми акцентуємо увагу студентів, що педагогічне партнерство: вчитель – батьки – діти неодмінно враховує різницю соціальних ролей, життєвого досвіду кожного учасника освітнього процесу, однак, насамперед, вимагає безумовного права на повагу до кожного, доброзичливого ставлення, взаємної вимогливості.

В процесі вивчення курсу «Дидактика початкової школи» ми акцентуємо увагу студентів на тому,

що педагогічне партнерство не лише сприяє створенню ефективного освітнього простору закладу загальної середньої освіти, забезпечуючи єдність у вихованні й навчанні дитини, психологічно комфортних умов діяльності для кожного учасника освітнього процесу, але й виступає важливим механізмом забезпечення якості освіти молодших школярів.

Таким чином, спираючись на положення Концепції Нової української школи (2017), ми на практичних заняттях з дисципліни «Дидактика початкової школи» орієнтуємо студентів на застосування в освітньому процесі початкової школи методів навчання, в основі яких – безпосередня взаємодія між учителем та учнями, а саме: дослідницьких завдань, тематичних проєктів, спрямованих на вирішення освітніх завдань з різних соціокультурних тем (проблем), що передбачають організацію практичної, дослідницько-пошукової діяльності молодших школярів (с. 19). Ми пропонуємо студентам визначити тематику проєктів для учнів 1–2 та 3–4 класів, які передбачають засвоєння навчального змісту навколо проблемного питання та розроблення етапів роботи над ними. В процесі такої діяльності студенти навчаються орієнтуватися на можливості майбутнього учня самостійно обирати зміст навчального матеріалу, вид і форму виконання завдань.

У процесі проведення занять з педагогічних дисциплін, ми переконалися, що великі потенційні можливості в контексті формування готовності майбутніх педагогів до організації педагогічного партнерства в закладах дошкільної та загальної середньої освіти має *технологія ситуативного моделювання*. На нашу думку, саме ця технологія моделювання життєвих ситуацій допоможе майбутнім педагогам на емпатійних та синергетичних засадах не тільки накопичити позитивний досвід розв'язання проблем, знаходження компромісу, але й проєктувати нові траєкторії взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу.

Таким чином, студент робить спроби вирішити найпоширеніші проблеми, пов'язані з організацією педагогічного партнерства в закладах дошкільної та загальної середньої освіти в межах навчальної аудиторії.

Сучасна освітня модель передбачає орієнтацію викладача на діалоговий підхід та на широке використання численних *діалогових технологій*. У дослідженнях О. Тамаркіної (2016) зазначено, що саме: «...діалогові технології сприяють становленню відносин нового типу у партнерській взаємодії «викладач – студент», «студент – студент» з акцентом на суб'єктну взаємодію співробітництва, партнерства в діалозі» (с. 97–99). Науковець наголошує, що: «...сутність діалогового навчання полягає в організації освітнього процесу таким чином, що практично всі студенти виявляються залученими до процесу пізнання, де можуть обмінюватися

думками, ідеями в умовах емоційного комфорту та творчої атмосфери. Все це дозволяє не лише отримати нові знання, але й розвиває саму пізнавальну діяльність та сприяє розвитку педагогічного партнерства та співробітництва в процесі навчання» (Тамаркіна, 2016, с. 97–99).

На сьогодні є зрозумілим, що жодні комп'ютерні технології не можуть замінити діалог, бо це фундаментальна форма міжособистісного спілкування, у процесі якого людина вступає в безпосередній контакт з іншими людьми, обмінюється з ними судженнями з того чи іншого питання, прагне з'ясувати те, що їй незрозуміло, підтверджує чи змінює свою точку зору. На семінарському чи лабораторному заняттях ми залучаємо студентів до співучасті, до взаєморозуміння, до спільного пошуку вирішення певної проблеми. Обговорення у підгрупі студентів суперечливих і навіть спірних проблем; це – обмін думками щодо проблеми, яка потребує вирішення, у результаті якого утворюється єдине смислове поле, що дозволяє зрозуміти не тільки саму проблему, але й свого співрозмовника. Ефективність взаємопорозуміння передбачає певну культуру діалогічного спілкування, а її відсутність призводить лише до непотрібної суперечки. Зазвичай, кожен студент у діалозі керується власними уявленнями щодо певної проблеми, але він зіставляє їх з думками інших студентів. Якщо людина відкрита до сприйняття різних точок зору, вона може подолати односторонність власного сприймання; в іншому випадку виникає не діалог, а конфлікт. У конфлікті кожен зі студентів орієнтований на ствердження власної точки зору; він не прагне доброзичливо розглянути предмет обговорення з позиції опонента, а, навпаки, прагне її ігнорувати.

Досить ефективними для формування готовності у майбутніх педагогів до педагогічного партнерства є *особистісно орієнтовані* технології: До них ми відносимо: підвищення соціально-психологічної компетентності (семінари, семінари-практикуми з проблем майбутнього професійного розвитку, профілактики та подолання психологічних бар'єрів під час перебування на практиці, проєктування альтернативного сценарію професійного життя); удосконалення способів діяльності та супровід професійної кар'єри (створення умов для професійного зростання, інноваційна діяльність, індивідуальна карта професійного розвитку); особистісно орієнтована діагностика (визначення психологічних бар'єрів професійного розвитку); оптимізація психологічного клімату та міжособистісної взаємодії (оволодіння прийомами емоційної саморегуляції, корпоративна культура, спільні заходи).

Таким чином, ефективно використання відповідних технологій та методів у процесі викладання педагогічних дисциплін сприятиме активізації особистісного потенціалу майбутніх педагогів, їх самореалізації та саморегуляції внутрішнього ре-

зерву самовдосконалення, здатності перебудовуватися й адекватно реагувати на нові виклики і вимоги, досягненню значущих результатів у майбутній професійній діяльності.

Також, важливо зазначити про використання в процесі аудиторних занять зі студентами спеціальностей «Дошкільна освіта» та «Початкова освіта» *комунікативних технологій*. Адже одним з головних умінь під час реалізації партнерської взаємодії є вміння спілкуватися з дітьми та дорослими – батьками, педагогами, представниками громадських організацій та отримувати задоволення від цієї діяльності. Ця проблема є специфічною й пронизує все життя людини, тому вивчається у філософії, психології, лінгвістиці, соціології та педагогіці. В основі спілкування лежить слово, якому В. Сухомлинський (1977) надавав особливого значення, оскільки був переконаний, що педагог має вміти створити такий психологічний контакт, без якого не може відбуватися педагогічна взаємодія. Педагог (вихователь або вчитель) повинен тактовно, непомітно спонукати дитину до висловлювання своїх думок (с. 253).

Отже, комунікативні технології допомагають структурувати, планувати і реалізовувати освітній процес. Вони є різноманітними та стимулюють студентів до активної участі в освітньому процесі, здійсненні інтелектуальної взаємодії з викладачем. У процесі занять ми застосовуємо сім варіантів комунікативних технологій: «короткі інтерпретації», «оцінюючі», «креативні», «рольові стереотипи», «секретні моделі», «сторітелінги», «ініціативні». Сучасна аудиторія студентів є важливим чинником вибору комунікативних технологій, оскільки це вимагає різних способів використання комунікативних технологій. Комунікативні технології розвивають креативні, аналітичні, командоутворюючі та оцінюючі навички студентів, які

сприяють забезпеченню комунікації із зворотнім зв'язком, успішному навчанню та лідерству в майбутній професійній діяльності.

Спираючись на результати проведеного дослідження, ми можемо трактувати сутність поняття «готовність майбутніх педагогів до організації педагогічного партнерства в закладах освіти» як інтегральне утворення, що включає вміння здійснювати комунікацію з учасниками освітнього процесу, налаштованість на взаємодію, конструювання моделі оптимальної поведінки у різних ситуаціях, здатність консолідувати зусилля як суб'єктів освітньої діяльності, так і різних соціальних інститутів задля ефективного, комфортного перебування дитини в освітньому процесі.

Висновки. Таким чином, встановлено, що на формування готовності у майбутніх педагогів до організації педагогічного партнерства впливають різноманітні інтерактивні технології: ситуативного моделювання, діалогові, особистісно орієнтовані, комунікативні та методів навчання: дослідницьких завдань, тематичних проєктів, спрямованих на вирішення освітніх завдань з різних соціокультурних тем (проблем) тощо.

Перспективи подальших досліджень. Слід зауважити, що дана стаття не вичерпує і не розкриває всіх аспектів зазначеної проблеми формування готовності у майбутніх педагогів до організації педагогічного партнерства в процесі викладання педагогічних дисциплін, що потребує подальших досліджень та висвітлення отриманих результатів у подальших наукових публікаціях, а саме: у конструювання взаємодій, заснованих на засадах педагогічного партнерства на основі виділених характеристик готовності майбутніх педагогів до організації педагогічного партнерства у закладах освіти, в процесі викладання різних педагогічних та методичних дисциплін.

Література

- Батечко Н. Акмеологічна модель підготовки викладача вищої школи в умовах магістратури. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2018. № 1–2 (54–54). С. 60–65. DOI: [http://dx.doi.org/10.28925/1609-8595.2018\(1-2\)6068](http://dx.doi.org/10.28925/1609-8595.2018(1-2)6068).
- Брунер Дж. Процесс обучения. Москва: АПН РСФСР, 1962. 84 с.
- Гавриш І. В. Теоретико-методологічні основи формування готовності майбутніх учителів до інноваційної професійної діяльності: автореф. дис... докт. пед. наук: Харків: ХНПУ імені Г. С. Сковороди. 2007. 33 с.
- Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь. 1997. 366 с.
- Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав. 2004. 304 с.
- Ковальчук М. О. Формування готовності майбутніх учителів до застосування мультимедійних навчальних систем у початковій школі: дис.... канд. пед. наук. Житомир: ЖДУ імені І. Франка. 2017. 211 с.
- Комар О. А. Теоретичні та методичні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи до застосування інтерактивної технології: автореф. дис ... докт. пед. наук. Черкаси: ЧНУ ім. Богдана Хмельницького. 2011. 34 с.
- Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Пляеди, 2017. 206 с.
- Руденко Н. М. Підготовка майбутніх учителів початкової школи в умовах коледжу до застосування інтерактивних технологій на уроках математики: дис.... канд. пед. наук. Київ: КУБГ, 2016. 94 с.
- Савченко О. Я. Дидактика початкової освіти. Київ: Грамота. 2012. 504 с.
- Сухомлинський В. О. Вибрані твори в 5-ти т. Т. 5. Київ: Радянська школа, 1977. 639 с.

- Тамаркіна О. Л. Застосування діалогових технологій в навчальному процесі. *Проблеми лінгвістики й методики викладання мов у контексті входження України в Європейський простір: збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції*. Умань: УНУС, 2016. С. 97–99.
- Философский энциклопедический словарь. Москва: ИНФРА, 1999. 576 с.
- Хрущ-Ріпська О. В. Психологічні засади формування у студентів педвузу готовності до майбутньої професійної діяльності. Київ: Міжнародна фінансова агенція, 1999. 183 с.
- Kovshar O., Baditsa M., Suiatynova K. Implementation of the Technology: «Pedagogical Partnership of Pre-School and Primary Stages of Education». *International Journal of Engineering and Advanced Technology (IJEAT)*. 2019. Vol. 9. № 1. P. 4556–4560. DOI: <http://doi: 10.35940/ijeat.A1805.109119>.

References

- Batechko, N. (2018). Akmeologichna model pidhotovky vykladacha vyshchoi shkoly v umovakh mahistratury [Acmeological model of higher education teacher training in terms of magistracy]. *Nepererвна profesiina osvita: teoriia i praktyka*, 1–2 (54–54), 60–65. [http://dx.doi.org/10.28925/1609-8595.2018\(1-2\)6068](http://dx.doi.org/10.28925/1609-8595.2018(1-2)6068).
- Bruner, Dzh. (1962). *Protsess obuchenya [Learning process]*. APN RSFSR.
- Havrysh, I. V. (2007). *Teoretyko-metodolohichni osnovy formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv do innovatsiinoi profesiinoi diialnosti [Theoretical and methodological bases of formation of future teachers' readiness for innovative professional activity: Extended abstract of candidate's thesis]*. KhNPU imeni H. S. Skovorody.
- Honcharenko, S. U. (1997). *Ukrainskyi pedahohichnyi slovnyk [Ukrainian Pedagogical Dictionary]*. Lybid.
- Dychkivska, I. M. (2004). *Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii [Innovative pedagogical technologies]*. Akademvydav.
- Kovalchuk, M. O. (2017). *Formuvannia hotovnosti maibutnikh uchyteliv do zastosuvannia multymediinykh navchalnykh system u pochatkovii shkoli [Forming the readiness of future teachers to use multimedia educational systems in elementary school: candidate's thesis]*. ZhDU imeni I. Franka.
- Komar, O. A. (2011). *Teoretychni ta metodychni zasady pidhotovky maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly do zastosuvannia interaktyvnoi tekhnolohii [Theoretical and methodological foundations of preparing future elementary school teachers for the use of interactive technology: Extended abstract of Doctor's thesis]*. ChNU im. Bohdana Khmelnytskoho, 34.
- Bibik, N. M. (Ed.) (2017). *Nova ukrainska shkola: poradnyk dlia vchytelia [New Ukrainian school: a guide for teachers]*. Pleiady.
- Rudenko, N. M. (2016). *Pidhotovka maibutnikh uchyteliv pochatkovoї shkoly v umovakh koledzhu do zastosuvannia interaktyvnykh tekhnolohii na urokakh matematyky [Preparing future elementary school teachers in college to apply interactive technology to mathematics lessons: candidate's thesis]*. KUBG.
- Savchenko, O. Y. (2012). *Dydaktyka pochatkovoї osvity [Didactics of elementary education]*. Hramota.
- Sukhomlynskyi, V. O. (1977). *Vybrani tvory v 5-ty t. T. 5. [Selected works in 5 volumes. Vol. 5]*. Radianska shkola.
- Tamarkina, O. L. (2016). Zastosuvannia dialohovykh tekhnolohii v navchalnomu protsesi [Application of dialog technologies in the educational process]. *Problemy lnhvistyky y metodyky vykladannia mov u konteksti vkhodzhennia Ukrainy v Yevropeiskyi prostir: zbirnyk materialiv Vseukrainskoi internet-konferentsii (97–99)*. UNUS.
- Fylosofskiy entsyklopedycheskyi slovar [Encyclopedic Dictionary of Philosophy]* (1999). YNFRA.
- Khrushch-Ripska, O. V. (1999). *Psykhologichni zasady formuvannia u studentiv pedvuzu hotovnosti do maibutnoi profesiinoi diialnosti [Psychological principles of formation of students' readiness for future professional activity]*. Mizhnarodna finansova agenciya.
- Kovshar, O., Baditsa, M., Suiatynova, K. (2019). Implementation of the Technology: «Pedagogical Partnership of Pre-School and Primary Stages of Education». *International Journal of Engineering and Advanced Technology (IJEAT)*, 9 (1), 4556–4560. <http://doi: 10.35940/ijeat.A1805.109119>.

ФОРМИРОВАНИЕ ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ ПЕДАГОГОВ К ОРГАНИЗАЦИИ ПАРТНЕРСКОГО ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ МЕЖДУ УЧАСТНИКАМИ ОБРАЗОВАТЕЛЬНОГО ПРОЦЕССА

Голота Наталия, кандидат педагогических наук, доцент кафедры педагогики и психологии,
Педагогический институт, Киевский университет имени Бориса Гринченко,
бульвар И. Шамо 18/2, 02154 Киев, Украина, n.holota@kubg.edu.ua

Карнаухова Антонина, кандидат педагогических наук,
старший преподаватель кафедры педагогики и психологии, Педагогический институт,
Киевский университет имени Бориса Гринченко,
бульвар И. Шамо 18/2, 02154 Киев, Украина, a.karnaukhova@kubg.edu.ua

В статье проанализировано понятие «готовность будущих педагогов к осуществлению профессиональной деятельности»; дано определение понятия готовности будущих педагогов к организации педагогического партнерства в учреждениях образования; охарактеризованы основные интерактивные технологии и методы,

необходимые для формирования готовности у будущих педагогов к организации педагогического партнерства в процессе преподавания педагогических дисциплин. Обосновано использование интерактивных технологий и методов в практической деятельности, что свидетельствует о целесообразности системного и творческого применения в контексте успешного выполнения семинарских, практических и лабораторных занятий по дисциплинам «Педагогическое партнерство» и «Дидактика начальной школы».

Ключевые слова: будущие педагоги; готовность; интерактивные технологии; педагогические дисциплины; педагогическое партнерство.

FORMATION OF READINESS OF FUTURE TEACHERS FOR THE ORGANIZATION OF PARTNERSHIP INTERACTION BETWEEN PARTICIPANTS OF THE EDUCATIONAL PROCESS

Golota Natalia, PhD in Pedagogy, Associate Professor of the Department of Pedagogy and Psychologists,
Pedagogical Institute, Borys Grinchenko Kyiv University,
18/2 I. Shamo Blvd, 02154 Kyiv, Ukraine, n.holota@kubg.edu.ua

Karnaukhova Antonina, PhD in Pedagogy, Senior Lecturer in the Department of Pedagogy and Psychologists,
Pedagogical Institute, Borys Grinchenko Kyiv University,
18/2 I. Shamo Blvd, 02154 Kyiv, Ukraine, a.karnaukhova@kubg.edu.ua

In the article the peculiarities of forming of future teachers' readiness for the organization of pedagogical partnership in pre-school educational establishments and elementary schools are revealed. Psychological and pedagogical researches concerning scientific interpretations of the concept of readiness in future teachers for professional activity are analyzed. The basic technologies and methods, which are used to form readiness of future teachers to organize pedagogical partnership in the teaching of pedagogical disciplines, are explained.

The features of application of different technologies (situational modeling, dialog, personal oriented, communicative) and methods (research tasks, thematic projects aimed at solving educational problems on different sociocultural topics (problems), which have shown their effectiveness in forming readiness to form readiness, are characterized to a pedagogical partnership.

In the course of studying the content module «Pedagogical Partnership» of the integrated course «Pedagogy» for students of 1–2 year of specialty «Preschool education» and discipline «Didactics of elementary school» for students of 1–3 course of specialty «Elementary education», that the pedagogical partnership not only contributes to the creation of an effective educational space for preschool education and general secondary education, while ensuring unity in the education and training of preschool and primary school children, but also psychologists but comfortable conditions for each participant of the educational process is an important mechanism for quality assurance.

Based on the results of the study, the essence of the concept of «future teachers' readiness for the organization of pedagogical partnership in educational institutions» is defined as an integral formation, which includes the ability to communicate with the participants of the educational process, willingness to interact, design a model of optimal behavior in different situations and situations as subjects of educational activity, and various social institutions for the sake of full, comfortable stay of the child in educational essays.

Key words: future teachers; interactive technologies; pedagogical partnership; pedagogical disciplines; readiness.

Стаття надійшла до редакції 27.03.2020

Прийнято до друку 28.05.2020